

Beste mevrouw, mijnheer,

U komt wegens overgewicht in aanmerking voor het plaatsen van een maagballon om met behulp hiervan én dieetmaatregelen te kunnen vermageren.

In deze brochure worden de procedure van plaatsing, het te verwachten gewichtsverlies, eventuele neveneffecten en complicaties, kosten en alternatieven uitgelegd. U wordt verzocht dit aandachtig te lezen om u voor te bereiden op de procedure en om uw toestemming te verlenen voor het plaatsen van de maagballon. Hiervoor moet het bijgeleverde formulier ondertekenen en meenemen naar het ziekenhuis en afgeven aan de verpleging van de afdeling of endoscopie-eenheid.

Uiteraard kunt u met vragen ook terecht bij uw behandelend arts, een van de gastro-enterologen (via het secretariaat inwendige ziekten: 015/40 95 36) of de verpleging.

Een plaatsing wordt enkel voorzien na voorafgaande raadpleging bij één van de gastro-enterologen om de gehele procedure te bespreken.

WAT IS EEN MAAGBALLON?

Een maagballon is een ronde siliconenzak die, tijdens een narcose, via een gastroscopie (kijkonderzoek van de maag) in de maag wordt geplaatst en wordt gevuld met 500 cc water met een blauwe kleurstof.

Door de ballon is er minder ruimte in de maag voor voedsel en bent u eerder verzadigd en zal u minder kunnen eten. Wij gebruiken een siliconen ballon (zonder latex) die 6 maanden ter plaatse kan blijven.

Het is heel belangrijk te beseffen dat het een tijdelijk hulpmiddel is om af te vallen en dat na de verwijdering het dieet en de lichaamsbeweging moeten blijven worden volgehouden om het bereikte gewichtsverlies te behouden.

Wanneer kan een maagballon overwogen worden:

Plaatsing van een maagballon kan overwogen worden wanneer diëten en lichaamsbeweging en/of eventueel medicatie niet tot het gewenste effect leiden. In aanmerkingen komen:

- Mensen met overgewicht met een BMI* dat te laag is voor een chirurgische ingreep, dwz BMI tussen 30 en 35.
- Mensen met overgewicht met een BMI tussen 35 en 40, waarbij een chirurgische ingreep niet mogelijk is, bv wanneer het risico bij een operatie te groot is of als een dergelijke ingreep niet gewenst wordt door de persoon zelf
- Mensen met overgewicht met een BMI hoger dan 40 of 45, als voorbereiding op een chirurgische ingreep. De plaatsing van een maagballon dient dan om de operatieve risico's te verkleinen (bv bij vermageringsoperaties of andere maag-darmoperaties, orthopedische ingrepen of ingrepen aan hart of longen).
- Belangrijk is te weten dat het vooral is aangewezen bij "volume-eters". Bij mensen die vooral snoepen, is het effect veel beperkter: men kan ook met de ballon nog snoepen.
- Het is noodzakelijk om ook een dieet te volgen (typisch 1400kcal/d). Dit gebeurt best onder de begeleiding van een diëtist. Een afspraak hiervoor kan gemaakt worden via de afspraken centrale: 015/30 30 03

VOETNOOT ONDER EERSTE PAGINA:

* BMI (Body Mass Index): formule waarmee mate van overgewicht/obesitas kan worden beoordeeld: [lichaamsgewicht] gedeeld door [lengte maal lengte]: kg/m²

Wanneer kan het niet (contra-indicaties):

Er zijn redenen dat een maagballon (nog) niet geplaatst kan worden, bijvoorbeeld:

- aanwezigheid van een maagzweer of andere afwijkingen in de maag met risico op bloeding
- ernstige slokdarmontsteking
- spataders in de maag of slokdarm
- anatomische afwijkingen zoals vernauwingen, grote maagbreuk, na vroegere maag- of slokdarmoperaties
- zwangerschap
- alcoholisme
- ernstig leverlijden of andere ziekten met verhoogd bloedingsrisico
- onmogelijkheid om narcose te ondergaan
- onmogelijkheid om alles omtrent de procedure te kunnen begrijpen en zelf te kunnen beslissen
- onmogelijkheid om dieet te volgen of nog geen serieuze pogingen met dieet + lichaamsbeweging ondernomen
- kwaadaardige aandoeningen
- allergie op siliconen
- gebruik van "bloedverdunners": oa Brilique, Plavix, clopidogrel, Ticlid, Aggrenox; Xarelto, Pradaxa, Eliquis en Lixiana; Marcoumar, Marevan en Sintrom; spuitjes (oa Fraxiparine, Fraxodi, Clexane).
- Aspirine (Asaflow, Cardioaspirine) wordt liefst ook gestopt omdat dit het risico op ontwikkeling van maagzweren verhoogt maar samen met een maagzuurremmer én afwezigheid van maagontsteking bij de gastroscopie, kan het eventueel verder genomen worden.

Zijn er alternatieven?

Alternatieven om proberen te vermageren zijn bv:

- Dieet en lichaamsbeweging maar dit moet voordien al geprobeerd zijn om in aanmerking te komen.
- Er bestaat medicatie dat kan helpen bij vermagering maar het effect hiervan is zeer beperkt (enkele kg's) en er zijn vaak neveneffecten.
- Er zijn verschillende soorten vermageringsoperaties (bv maagbandje, gastric bypass, sleeve gastrectomie): hiervoor is minstens een BMI van 35 vereist en wordt best besproken worden met een van de chirurgen (afspraak via 015/40 95 73).
- Andere ingrepen via gastroscopie dan maagballon. Deze zijn volop in ontwikkeling maar nog geen standaardpraktijk en worden momenteel dan ook niet in het AZ St. Maarten aangeboden.

DE PROCEDURE

- U wordt de dag van procedure opgenomen en moet nadien 1 nacht blijven om zo nodig medicatie tegen misselijkheid of pijn te kunnen krijgen via een infuus. Als de procedure in de voormiddag wordt uitgevoerd, komt u 's ochtends om 7.30 u binnen, als het in de namiddag doorgaat om 12.00.
- U moet minstens 6 uur nuchter zijn (geen eten, drinken, sondevoeding; ook niet roken).
- Vragen- en medicatielijst die u op het onthaal of van verpleging heeft gekregen invullen.
- Indien u diabetes (suikerziekte) heeft, vraag dan na hoe u uw medicatie hiervoor moet gebruiken op de dag van het onderzoek als dit op voorhand niet al afgesproken is.
- Op de verpleegeenheid krijgt u een operatiekleed om aan te doen; ondergoed mag aanblijven.
- Er wordt een infuus geplaatst.
- Tandprothese/kunstgebit en bril moeten op de kamer blijven.
- De feitelijke plaatsing gaat door in het operatiekwartier (NB in het nieuwe ziekenhuis op de endoscopie-eenheid) en wordt uitgevoerd door een van de gastro-enterologen met assistentie van een verpleegkundige en eventueel arts-specialist in opleiding.
- De procedure gebeurt in ruglig nadat de anesthesist u onder narcose heeft gebracht. Hierbij wordt er ook een buisje ingebracht om u tijdens de procedure te beademen.
- Na plaatsing van een beschermblokje tussen de tanden worden met een endoscopietoestel (gastroscoop) eerst de slokdarm, maag en begin van de dunne darm bekeken. Als hier een reden wordt gezien waardoor de ballon niet veilig geplaatst kan worden, wordt de procedure afgebroken (bv igv maagzweer).
- De gastroscoop wordt verwijderd en de sonde met de (lege) ballon wordt via de mond en slokdarm in de maag gebracht; de gastroscoop wordt hiernaast ook ingebracht om de positie en vulling van de ballon visueel te controleren.
- De ballon wordt opgeblazen met water met daarin blauwe kleurstof (methyleenblauw) tot 500cc.
- De sonde en gastroscoop worden verwijderd waarna de anesthesist u langzaam laat wakker worden.
- U gaat tijdelijk naar de uitslaapruijnte (recovery) en dan terug naar uw kamer op de verpleegafdeling. Uw behandelend gastro-enteroloog komt nog bij u langs op de kamer.

- U krijgt via het infuus nog een "maagzuurremmer" (Pantomed), iets tegen misselijkheid (Litican) en krampen (Buscopan).
- U krijgt de eerste avond en ochtend vloeibare voeding (soep, yoghurt,...).
- De volgende dag mag u naar huis als er geen te ernstige pijn of misselijkheid is en u wat heeft kunnen eten.

OPVOLGING

- De eerste dagen thuis is meestal enkel vloeibare voeding mogelijk. Dit mag u zelf uitbreiden naar gelang wat u verdraagt en wat de diëtist eventueel geadviseerd heeft.
 - U moet tot de ballon verwijderd wordt, dagelijks 40mg Pantomed innemen (30 minuten voor het ontbijt).
 - Bij misselijkheid mag u Litican 50mg innemen, maximaal 4x/d
 - Zolang de ballon in de maag zit mag u zeker geen ontstekingsremmers nemen zoals Brufen, ibuprofen, Voltaren, diclofenac, etc; vraag het zo nodig na bij uw huisarts. Paracematol (bv Dafalgan, Panadol) mag wél.
 - “Bloedverdunners” mogen niet opgestart worden zolang de ballon aanwezig is (zie hoger bij “Wanneer kan het niet”)
- Er wordt een afspraak gemaakt voor een raadpleging 3 maanden na de plaatsing. Dan zal de verwijdering van de maagballon (6 maanden na plaatsing) worden afgesproken. Dit gebeurt ook via een gastroscopie onder narcose maar u moet niet overnachten (het is een dagopname). Ook dan moet u 6 uur op voorhand nuchter blijven.

BELANGRIJK:

De ballon is gevuld met water met methyleenblauw. Als de ballon lek zou raken, kleurt de urine groen. In dat geval moet u onmiddellijk naar het ziekenhuis komen om de ballon te laten verwijderen. Als de lege ballon in de darm terecht komt, is er een (klein) risico dat deze de darm zou blokkeren (obstructie) waarvoor een operatie noodzakelijk kan zijn.

TE VERWACHTEN GEWICHTSVERLIES (MITS DIEET)

Indien men zich aan het dieet houdt, is het gemiddelde gewichtsverlies na 6 maanden (moment van ballonverwijdering) +/- 13% van het oorspronkelijke gewicht. Dit was het gemiddelde bij ruim 6500 patiënten in studies met een dergelijke ballon.

Na verwijdering van de ballon is het belangrijk om de voedingsgewoonten (en lichaamsbeweging) vol te blijven houden om het gewichtsverlies te behouden.

MOGELIJKE COMPLICATIES

Zoals bij iedere medisch-technische procedure is er een risico op verwikkelingen. Uiteraard wordt er zo zorgvuldig mogelijk gewerkt. De belangrijkste zijn:

- misselijkheid of overgeven: 29% van de gevallen.
- buik pijn: 33.7%

Deze 2 klachten maken vooral de eerste 3 dagen moeilijk zijn; nadien gaat het normaal gezien beter. Meestal is het goed op te vangen met medicatie maar in 7.5% van de plaatsingen moet de ballon vroeger dan gepland verwijderd worden.

Verder:

- klachten van reflux, zure oprispingen: 18.3%
- maagzweer: 2%
- verplaatsing van de ballon naar de darm: 1.4%
- maagperforatie: 0.1%
- overlijden: 0.08%

KOSTEN

Een maagballon is in België helaas niet terugbetaald dus deze moet u zelf bekostigen. De ballon kost 874,50 € (prijs oktober 2017; prijswijzigingen door de leverancier zijn mogelijk). De opname en gastroscopie incl. narcose worden op de gewone manier vergoed. De eigen bijdrage hiervoor bedraagt rond 88 € igv standaard terugbetaling, rond 45€ igv verhoogde tegemoetkoming (NB officiële Riziv-tarieven in 2018; latere wijzigingen mogelijk). Als u voor een éénpersoonskamer kiest, worden er supplementen aangerekend.